

Guía Docente				
Datos Identificativos			2023/24	
Asignatura (*)	Habilidades de loita e a súa didáctica		Código	620G01020
Titulación				
Descriptor				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Segundo	Obrigatoria	6
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Educación Física e Deportiva			
Coordinación	Dopico Calvo, Xurxo	Correo electrónico	xurxo.dopico@udc.es	
Profesorado	Carballeira Fernández, Eduardo	Correo electrónico	eduardo.carballeira@udc.es	
	Dopico Calvo, Xurxo		xurxo.dopico@udc.es	
	Sevilla Sánchez, Marta		marta.sevilla@udc.es	
Web				
Descrición xeral	A presente asignatura como compoñente do módulo FUNDAMENTOS DOS DEPORTES ten como obxectivo principal desenvolver no/na estudante as seguintes competencias: - Identificar e comprender os requisitos psico e sociomotores das habilidades de loita - Identifitar e comprender os elementos técnico-tácticos que estruturan os deportes de loita - Adquirir unha competencia básica na execución das habilidades de loita - Diseñar, desenvolver e avaliar procesos básicos de ensino-aprendizaxe relativos ás actividades de loita. Atendendo a este plantexamento, os contidos da asignatura abordarán, fundamentalmente, cuestións referidas á utilización das Habilidades de Loita como compoñente procedimental na Educación Física e na iniciación deportiva, así como as peculiaridades didácticas derivadas das mesmas.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias do título		
Identificar e comprender os requisitos psico e sociomotores das habilidades de loita.	A4 A7 A8 A9 A11 A25 A27 A33	B1 B2	C3
Coñecer os elementos técnico-tácticos básicos das habilidades de loita.	A25 A26	B1 B2	C3
Executar habilidades de loita cumprindo criterios de eficacia específicos.	A5 A25 A26	B2	C3

Deseñar, desenvolver e avaliar procesos básicos de ensinanza-aprendizaxe das habilidades de loita, con atención ás súas peculiaridades didácticas, e tendo en consideración a diversidade: xénero, idade, discapacidade.	A4	B3	C1
	A7	B7	C3
	A8	B10	
	A9	B16	
	A11		
	A18		
	A25		
	A26		
	A27		
	A33		
	A36		

Contidos	
Temas	Subtemas
BLOQUE TEMÁTICO I	TEMA 1.- AS HABILIDADES DE LOITA E O SEU PROCESO FORMATIVO
ANÁLISE DAS HABILIDADES DE LOITA: CONTEXTO E CONCEPTO	1.1. Análise do descriptor da asignatura.
	1.2. Análise das competencias da materia.
	1.3. Características xerais do proceso didáctico da loita.
	TEMA 2.- ANÁLISE DEPORTIVA E DIDÁCTICA DAS HABILIDADES DE LOITA
	2.1. Concepto de habilidade.
BLOQUE TEMÁTICO II	2.2. Clasificación das habilidades.
	2.3. A habilidade motriz na loita.
	2.4. Características das habilidades de loita.
	2.5. Clasificación das habilidades específicas de loita.
	TEMA 3.- O PROCESO DE INICIACIÓN AOS DEPORTES DE LOITA.
	3.1. Concepto da iniciación deportiva.
	3.2. A iniciación aos deportes de loita: consideracións xerais.
	3.3. Contidos a manexar na iniciación aos deportes de loita.
	3.4. Secuenciación de contidos no proceso de iniciación aos deportes de loita.
	TEMA 4.- TRATAMENTO E EMPREGO DOS PARÁMETROS DE INICIACIÓN
AS HABILIDADES DE LOITA COMO RECURSO DIDÁCTICO NA INICIACIÓN	4.1. Metodoloxía para a construción de exercicios psicomotores específicos. Deseño de tarefas.
	4.2. Metodoloxía para a construción de xogos de oposición/loita. Deseño de tarefas.
	4.3. Metodoloxía para a construción de situacións de práctica das habilidades específicas de loita. Deseño de tarefas.

BLOQUE TEMÁTICO III	TEMA 5. INTRODUCCIÓN Á APRENDIZAXE DAS HABILIDADES DE LOITA
FUNDAMENTOS MOTRICES DAS HABILIDADES DE LOITA	5.1. Criterios de organización e análise das habilidades de loita 5.2. Elementos motrices das habilidades de loita (pe e chan) 5.3. Organización do proceso de aprendizaxe das habilidades de loita TEMA 6: HABILIDADES CON XIRO LIMITADO E DOUS APOIOS. 6.1. Criterios fundamentais de execución. 6.2. Secuenciación práctica. 6.3. Variacións na execución. TEMA 7. HABILIDADES CON XIRO COMPLETO E DOUS APOIOS. 7.1. Criterios fundamentais de execución. 7.2. Secuenciación práctica. 7.3. Variacións na execución. TEMA 8. HABILIDADES CON XIRO LIMITADO E UN APOIO. 8.1. Criterios fundamentais de execución. 8.2. Secuenciación práctica. 8.3. Variacións na execución. TEMA 9. HABILIDADES SEN XIRO NO ESPAZO LATERAL, UN APOIO E PROXECCIÓN POSTERIOR. 9.1. Criterios fundamentais de execución. 9.2. Secuenciación práctica. 9.3. Variacións na execución. TEMA 10. HABILIDADES SEN XIRO NO ESPAZO CENTRAL, UN APOIO E PROXECCIÓN POSTERIOR. 10.1. Criterios fundamentais de execución. 10.2. Secuenciación práctica. 10.3. Variacións na execución. TEMA 11. HABILIDADES SEN XIRO NO ESPAZO LATERAL, UN APOIO E PROXECCIÓN ANTERIOR. 11.1. Criterios fundamentais de execución. 11.2. Secuenciación práctica. 11.3. Variacións na execución. TEMA 12. HABILIDADES QUE PERMITEN O VOLTEO E O CONTROL CORPORAL. 12.1. Criterios fundamentais de execución. 12.2. Secuenciación práctica. 12.3. Variacións na execución.

TEMA 13. HABILIDADES QUE PERMITEN O CONTROL SEGMENTARIO.

13.1. Criterios fundamentais de execución.

13.2. Secuenciación práctica.

13.3. Variacións na execución.

BLOQUE TEMÁTICO IV	TEMA 14.-LOITAS CON AGARRE PREDETERMINADO: CANARIA E LEONESA.
APROXIMACIÓN AOS DEPORTES DE LOITA	14.1. Aproximación regulamentaria. 14.2. Fundamentos motores. 14.3. Habilidades características. TEMA 15.-LOITAS CON AGARRE LIBRE: JUDO, GRECORROMANA E LIBRE-OLÍMPICA. 15.1. Aproximación reglamentaria. 15.2. Fundamentos motores. 15.3. Habilidades características.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Actividades iniciais	A4 B1 B7	1	0	1
Proba mixta	A4 A8 A9 A11 A18 A25 A26 A27 B2 B16 C1	1	8	9
Sesión maxistral	A4 A7 A8 A9 A18 A25 A26 A27 B1 B2 B3 B7	3	10	13
Simulación	A5 A8 A9 A11 A18 A25 A26 A27 A33 B1 B2 B3 B7 B16 C1	6	8	14
Práctica de actividade física	A7 A8 A9 A11 A18 A25 A26 A27 A33 B1 B2 B3 B7 C1	37	49	86
Prácticas clínicas	A7 A8 A11 A18 A25 A26 A33 B1 B2 B3	0	10	10
Prácticas a través de TIC	A5 A11 A18 A25 A27 A33 A36 B7 B10 B16 C1 C3	0	15	15
Atención personalizada		2	0	2
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Actividades iniciais	Presentación da materia: obxectivos, desenvolvemento dos contidos, das sesións, do sistema e proceso de avaliación, e explicación do traballo do/da estudante.
Proba mixta	Exame teórico dos contidos teóricos e prácticos presentados e desenvolvidos nas diferentes metodoloxías empregadas. As Prácticas de Valoración Motriz (PVM), que avalían os contidos presentados, e as competencias adquiridas, nas Prácticas de actividade física, tamén se inclúen dentro deste apartado.
Sesión maxistral	Presentación dos contidos de xeito expositivo e demostrativo por parte do PDI. Poderá tratarse de contidos exclusivamente teóricos e/ou de execución práctica.
Simulación	Os e as estudantes deberán preparar e expoñer contidos teórico-prácticos da materia, que serán presentados en sesión presencial diante do resto do grupo.

Práctica de actividade física	Desenvolvemento dos contidos teórico-prácticos que incluírán os aspectos relativos aos criterios motrices de execución, á didáctica específica, á adquisición de competencia motriz nas habilidades, e á realización de tarefas para a adquisición das competencias requiridas da materia.
Prácticas clínicas	O/a estudante asistirá a sesións de ensino/aprendizaxe/adestramento nas que, mediante planillas de observación deseñadas polo PDI para tal efecto, recollerá información pertinente relativa ao desenvolvemento didáctico e metodolóxico da sesión. A sesión desenvolverase en clubs e/ou escolas onde teña lugar un proceso da natureza anteriormente descrita. O responsable da actividade asinará a Planilla de Observación dando fé da tarefa realizada. Estas prácticas tamén poderán realizarse mediante observación on-line de sesións, con outra estrutura (planilla) deseñada polo PDI a tal efecto.
Prácticas a través de TIC	Consiste na elaboración e entrega dun traballo en formato video das habilidades de pe e de chan presentadas nos contidos, e executadas polo/a estudante (ou formato alternativo, previa solicitude). A montaxe do video didáctico terá unha duración máxima de 20'.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Actividades iniciais	Para cada metodoloxía contemplada, o/a estudante poderá acceder á atención personalizada solicitando unha cita previa (on-line ou presencial) a través de mensaxe no TEAMS ao PDI.
Prácticas a través de TIC	
Proba mixta	No caso de estudantes con matrícula parcial, os criterios serán os mesmos que para os/as estudantes con matrícula total ou ordinaria.
Sesión maxistral	
Simulación	
Práctica de actividade física	

Avaliación

Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Prácticas a través de TIC	A5 A11 A18 A25 A27 A33 A36 B7 B10 B16 C1 C3	O/a estudante entregará na data oficial do exame, da primeira ou segunda oportunidade, o traballo descrito no apartado Metodoloxía. Na súa avaliación terase en conta a calidade dos contidos, a execución (de ser o caso), aspectos formais, e valor didáctico, na edición do video.	10
Proba mixta	A4 A8 A9 A11 A18 A25 A26 A27 B2 B16 C1	Exame teórico de pregunta test, curta e/ou a desenvolver, sobre os contidos teórico-prácticos expostos. A puntuación é de 0 a 10, e será preciso obter o 50% para superar a proba. A realización desta proba é obrigatoria.	20
Simulación	A5 A8 A9 A11 A18 A25 A26 A27 A33 B1 B2 B3 B7 B16 C1	Se avaliará o contido da sesión, a metodoloxía didáctica empregada, a calidade na exposición dos contidos e a condución e resolución de cuestións plantexadas polo grupo. A realización é optativa, e a puntuación é de 0 a 10.	15
Práctica de actividade física	A7 A8 A9 A11 A18 A25 A26 A27 A33 B1 B2 B3 B7 C1	Estes contidos serán avaliados mediante 5 Probas de Valoración Motriz (PVM) (realización optativa) en avaliación continua (puntuación de 0 a 10 cada unha das probas). Suporán o 45% do total (necesario superar mínimo 3 delas para poder sumar no cómputo xeral final), e cada proba considerárase superada cando a puntuación sexa igual ou superior a 5 puntos. É necesario un mínimo do 80% de asistencia ás sesións da materia (60% no caso de estudantes a tempo parcial) para poder avaliar esta sección.	45

Prácticas clínicas	A7 A8 A11 A18 A25 A26 A33 B1 B2 B3	O/a estudante asistirá a sesións de ensino/aprendizaxe/adestramento nas que, mediante planillas de observación deseñadas polo PDI para tal efecto, recollerá información pertinente relativa ao desenvolvemento didáctico e metodolóxico da sesión. A sesión desenvolverase en clubs e/ou escolas onde teña lugar un proceso da natureza anteriormente descrita. O responsable da actividade asinará a Planilla de Observación dando fé da tarefa realizada. O/a estudante deberá completar polo menos 6 planillas de observación que terán que ser entregadas ao PDI da materia nalgunha das datas oficiais de examen establecidas para a primeira ou segunda oportunidade. Previa solcitude individual ao PDI da asignatura, e en situacións especiais, estas prácticas tamén poderán realizarse mediante observación on-line de sesións, con outra estrutura (planilla) deseñada polo PDI a tal efecto.	10
--------------------	---------------------------------------	---	----

Observacións avaliación

CONSIDERACIÓNS RELATIVAS Á PRIMEIRA OPORTUNIDADE PARA ESTUDANTES CON MATRÍCULA TOTAL E PARCIAL

Será de obrigado cumprimento a asistencia con participación a un mínimo do 80% das sesións da asignatura (60% no caso de estudantes con adicación a tempo parcial) para que o apartado de Probas de Valoración Motriz poida ser sumado no cómputo xeral final, é dicir, unha vez que o 80% (ou 60%) da asistencia sexa obtido, poderase sumar a porcentaxe da puntuación obtida nas Probas de Valoración Motriz (Prácticas de actividade física), toda vez que 3 probas sexan superadas (5 puntos), aínda que a media final de todas as probas sexa menor de 5.

A única parte da avaliación que é obrigatoria realizar (e aprobar) para sumar a porcentaxe correspondente, e superar a asignatura, é a Proba Mixta. O resto pódese obter en función das decisións e organización dos e das estudantes. A cualificación final (entre 0 e 10) virá determinada pola suma dos valores que poidan ser tomados en consideración, e en virtude do anteriormente exposto. A asignatura estará superada ao acadar un mínimo de 5 puntos. Cada unha das partes superadas, incluída a asistencia con participación, será mantida en sucesivas oportunidades, e en sucesivos anos (ata novo aviso ao inicio do curso, ou previo cambio do sistema de avaliación).

Os casos de lesión crónica ou transitoria, así como os relativos a estudantes con algunha discapacidade (e/ou calquera outro caso especial), serán tratados e resolto individualmente polo PDI da asignatura.

En cada oportunidade, o non concorrer á Proba Mixta (salvo que xa fose superada previamente), implicará a cualificación do/da estudante como Non Presentado na oportunidade.

CONSIDERACIÓNS RELATIVAS Á SEGUNDA OPORTUNIDADE PARA ESTUDANTES CON MATRÍCULA TOTAL E PARCIAL

As probas de avaliación serán as mesmas que para a primeira oportunidade. No caso de non ter realizado a proba denominada "Práctica de actividade física" (ou tela suspensa), os/as estudantes poderían, previa solicitude, presentarse a un exame final global desta proba, sendo necesario obter un 5 para superar a mesma. No caso de non dispoñer da porcentaxe de asistencia con participación requirida (80% en matrícula total e 60% en matrícula parcial) os/as estudantes poderían igualmente presentarse, pero sen opción de poder sumar a porcentaxe establecida para esa proba ata obter o mínimo de asistencia con participación requirida na materia (esta situación non impediría a superación da materia, atendendo aos criterios xerais de avaliación).

CONSIDERACIÓNS RELATIVAS Á PRIMEIRA E SEGUNDA OPORTUNIDADE, E ESTUDANTES CON MATRÍCULA TOTAL E PARCIAL

Os exames das diferentes probas estarán en castelán, e se se desexa no outro idioma oficial da UDC, solicitarase unha semana antes das datas de realización.

Todas as probas que precisen para a súa realización dunha plataforma que permita a execución on-line, serán realizadas polas ferramentas oficiais da UDC.

A realización fraudulenta de proba ou actividades de avaliación implicará a cualificación de suspenso na convocatoria en que se cometa a falta e respecto da materia en que se cometese: o/a estudante será cualificado con ?suspenso? (nota numérica 0) na convocatoria correspondente do curso académico, tanto se a comisión da falta se produce na primeira oportunidade como na segunda. Para isto, procederase a modificar a súa cualificación na acta de primeira oportunidade, se fose necesario (Regulamento disciplinar do estudantado da UDC, art. 11, apdo 4 b). Entenderase por fraude académica calquera comportamento premeditado tendente a falsear os resultados dun exame ou traballo, propio ou alleo, realizado como requisito para superar unha materia ou acreditar o rendemento académico (Lei 3/2022, do 24 de febreiro, de convivencia universitaria; art. 11, apdo g).

Ademais, segundo a Lei de Convivencia Universitaria (BOE núm. 48, do 25 de febreiro de 2022), a fraude académica, considérase falta moi grave, podendo implicar expulsión de 2 a 3 anos da universidade constando no expediente académico ata o seu total cumprimento, así como a perda de dereitos de matrícula parcial durante un curso ou semestre académico (art. 14).

Bibliografía básica

- Amador F (1996). Manual Completo de Lucha Canaria. Madrid. Edeca
- Amador F, Alamo JM, Dopico X, Iglesias E (2009). Fundamentos estructurales y pedagógicos del Judo. Las Palmas de Gran Canaria. Servicio de Publicaciones y Difusión Científica de la ULPGC
- Carballeira E (2018). Fundamentos para el aprendizaje motor de habilidades específicas de proyección en judo. Wanceulen Editorial
- Carballeira E, Iglesias-Soler E, Dopico-Calvo X (2008). Analysis of the acute effects of the confrontation in the judo, through the study of the association between metabolic and mechanical parameters. Fitness Performance & Journal
- Dopico X, Iglesias E (1997). Clasificación y organización de los contenidos de enseñanza específicos del Judo, para la intervención en la iniciación. En: VV.AA: El Judo y las ciencias de la actividad física y del deporte. Págs. 8. Vitoria. IVEF
- Dopico-Calvo X, Iglesias-Soler E, Carballeira E (2014). Classification of judo motor skills tactical and motor criteria approach. Archives of Budo Science of Martial Arts and Extreme Sports
- Dopico X, Iglesias-Soler E, Carballeira E, Mayo X, Ardá A, González-Freire M (2014). The relationship between motoric dominance and functional dominance while executing judo techniques: a study on laterality. Archives of Budo Science of Martial Arts and Extreme Sports
- Dopico X, Iglesias E, Clavel I (2002). Habilidades de lucha: introducción a las habilidades específicas de judo . A Coruña. Centro galego de documentación e edicións deportivas.
- Iglesias E, Dopico X (). Propuestas metodológicas para el desarrollo y optimización de la habilidad en judo en atención a las capacidades coordinativas. En: VV.AA: El Judo y las ciencias de la actividad física y del deporte. . Vitoria. IVEF
- Iglesias-Soler E, Mayo X, Dopico X, Fernández del Olmo M, Carballeira E, Fariñas J, Fernández-Urbe (2018). Effects of bilateral and non-dominant practices on the lateral preference in judo matches. Journal of Sports Science
- International Judo Federation (2020). Sport and Organization Rules. <https://www.ijf.org/documents>
- Krabben K, Orth D, Kamp JVD (2019). Combat as an Interpersonal Synergy: An Ecological Dynamics Approach to Combat Sports. Sports Medicine
- López Rodríguez C, Flórez de Celis A (1995). La Lucha Leonesa de Hoy. Manual Didáctico. Leon. Diputación Provincial de León
- Mayo X, Dopico-Calvo X, Iglesias-Soler E (2019). An Analysis Model for Studying the Determinants of Throwing Scoring Actions During Standing Judo. Sports
- Morales J, Fukuda DH, Curto C, Iteya M, Kubota H, Pierantozzi E, La Monica M (2020). Progression of Combat Sport Activities for Youth Athletes. Strength and Conditional Journal
- Otte FW, Millar Sk, Klatt S (2019). Skill Training Periodization in ?Specialist? Sports Coaching?An Introduction of the ?PoST? Framework for Skill Development. Frontiers Sports Active Living
- Ruíz Pérez L (1994). Deporte y aprendizaje. Madrid: Visor
- Schmidt RA, Lee TD (2011). Motor Control and Learning. United States. Human Kinetics

Bibliografía complementaria	- Kashiwazaki K, Nakanishi H (1995). Atacar en Judo. Guía de combinaciones y contraataques. Barcelona. Paidotribo - Amador F, Dopico X, Iglesias E (2000). Requerimientos Motrices de la Lucha Leonesa. Consideraciones generales sobre el proceso de Enseñanza Aprendizaje. pag 255-294. En López Rodríguez C. El entrenamiento en los deportes de Lucha. León. Federación Territorial de Lucha - Garcia JM, del Valle S, Díaz P, Velázquez R (2006). Judo. Juegos para la mejora del aprendizaje de las técnicas. Barcelona. Paidotribo - Villamón M (director) (1999). Introducción al Judo. Barcelona. Hispano Europea - Carratalá V, Carratalá E (2000). La Actividad Física y Deportiva Extraescolar en los Centros Educativos. Judo. Madrid. Consejo Superior de Deportes - Taira S, Herguedas J, Román FI (1992). Judo (I). Madrid. Comité Olimpico Español - Castarlenas JL, Pere M (coordinadores) (2002). El Judo en la Educación Física Escolar. Barcelona. Hispano Europea ENLACES DE INTERÉS:Reglamentos:Judo: https://www.ijf.org/documents Lucha Olímpica y Greco-romana: http://www.fegaloita.org/reglamento/Lucha_Leonesa: http://www.luchaleonesa.es/reglamento.html Lucha Canaria: http://www.federaciondeluchacanaria.com/index.php?option=com_content&view=frontpage&Itemid=1 Habilidades de judo (vídeos, gif): http://www.judovision.org https://www.judoenlignes.com https://www.judo-ch.jp/english/dictionary/technique/ Noticias y Seguimiento de Competiciones de Judo (acceso a eliminatorias, estadísticas, combates): http://www.ippon.org https://www.judodata.com https://judoinside.com https://judotraining.info Federaciones autonómicas, nacional e internacionales: https://www.fgjudo.com http://www.rfejudo.com https://www.eju.net https://www.ijf.org
------------------------------------	---

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Bases da educación física e deportiva/620G01004

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Aprendizaxe e control motor/620G01012

Teoría e práctica do exercicio/620G01016

Materias que continúan o temario

Metodoloxía do rendemento deportivo/620G01024

Planificación do proceso de ensino/aprendizaxe da actividade física e do deporte/620G01035

Prácticum/620G01040

Traballo fin de grao/620G01041

Observacións

Para un aproveitamento óptimo da materia, recoméndase: 1. Asistir ás sesións presenciais co material axeitado (judogui, cinto, chanclas e auga). A limpeza do material e a hixiene persoal son esenciais. As uñas deberían estar curtas para evitar danos nas prácticas. 2. Realizar o traballo de xeito continuo ao longo do curso. 3. Colaborar co PDI, e colaborar cos compañeiros/as para aprender máis e mellor. 4. Preguntar nas titorías ou a través do equipo TEAMS en caso de dúbidas. 5. Revisar a literatura básica para unha mellor comprensión dos contidos. 6. Practicar e buscar información de xeito autónomo para preparar os contidos da materia. 7. Avaliar a docencia impartida en AVALÍA despois de realizar o curso: para mellorar o Sistema de Garantía Interna de Calidade do noso centro, sería conveniente que os estudantes respondesen á solicitude da UDC, cada catro meses, relativa á participación na proceso de avaliación das materias cursadas, e cuxa chamada se fai baixo o nome de AVALÍA, consistente en responder aos cuestionarios que avalían o ensino do profesorado en cada materia.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente de acordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías